

**СТАНДАРТ
ЗА ЗАВЪРШВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН**

I. Дипломиране чрез защита на дипломна теза

Чл. 1. Изисквания към дипломната теза:

1. Общи: ясно формулирани цел и задачи на изследването; спазена структура; коректно цитиране на ползваната литература; последователно и логично изложение на предмета на тезата; заключение, основано на изводи.
2. Структура: титулна страница (програма, заглавието на работата, името на студента, името на научния ръководител и годината); съдържание; кратка анотация (максимален обем половин страница); кратко резюме на основните заключения (максимален обем 3 стр.); основна част (минимален обем 45 стр.), съставена от въведение, глави, изградени от параграфи и заключение; библиография; справочен апарат (бележки, приложения и др.)
3. Дипломната теза трябва да бъде напечатана с размер на интервала между редовете 1,5 и с размер на шрифта е 12 (Times New Roman). Когато дипломната работа е по изкуства/професионална дейност, изявата се записва на диск и е неразделна част от тезата.

Чл. 2. Процедура за дипломиране с дипломна теза:

1. Дипломантът подава заявление до Директора на програмния съвет, в което посочва избраната тема за дипломна теза и предпочитан научен ръководител - преподавател в съответното професионално направление или специалист от практиката.
2. Програмният съвет определя научен ръководител - преподавател в съответното професионално направление или специалист от практиката и внася предложението за утвърждаване от Съветът на департамента.
3. Дипломантът разработва своята дипломна теза под ръководството на научния ръководител.
4. Дипломантът предава готовата дипломна теза на научния ръководител, който изготвя писмен отзыв, разписва титулната страница на утвърдения вариант и ги депозира в департамента, не по-късно от четири седмици преди датата за защитата.
5. Директорът на програмния съвет представя на Програмния съвет предложението на научния ръководител за допускане до защита, рецензент и Комисия за защита на дипломна теза в състав от трима членове, поне двама от които са щатни хабилитирани преподаватели в НБУ.
6. Програмният съвет предлага за назначение от Декана на факултета Комисия за защита на дипломна теза и списък на дипломантите допуснати до защита.
7. Деканът на факултета назначава Комисията, насрочва защитата и утвърждава списъка на допуснатите до защита дипломанти.
8. Рецензентът представя рецензията си в департамента с копие за дипломанта не по-късно от седем дни преди датата на защитата.
9. Защитата се провежда пред Комисията и е публична.
10. Комисията определя оценката въз основа на представената дипломна теза, мненията на научния ръководител и рецензента, и способността на кандидата да защити позициите си.
11. Оценките, поставени от комисията за защита на дипломна теза, са окончателни и подлежат на преразглеждане само при доказани съществени процедурни

нарушения. В този случай Деканът назначава нова комисия, която провежда нова защита.

12. Студент, който е получил слаба оценка, или желае да повиши оценката си, се явява на следваща защита с нова дипломна теза, нов научен ръководител и нов рецензент, съгласно тази процедура.
13. Дипломната работа се съхранява на електронен носител в Библиотеката на НБУ. Електронно копие от дипломната работа се предоставя на Библиотеката на НБУ от секретаря на департамента в срок от 2 седмици след защитата на дипломната теза.

II. Дипломиране чрез държавен изпит

Чл. 3. Държавният изпит може да бъде писмен, писмен и устен или практически (за програмите по изкуства). Формата на държавен изпит е формулирана в програмата и се утвърждава при нейното приемане.

1. **Писменият държавен изпит** може да е върху конспект за държавен изпит или под формата на държавен изпитен тест.

а) Конспект за държавен изпит:

- Конспектът се състои от 15 обобщаващи теми. Неразделна част от него са списък на литература по всеки въпрос и указания за формата на изпита, както и специфични изисквания, ако има такива. Конспектът дава възможност да се проверят постигнатите компетенции;
- Конспектът се изготвя от комисия от трима хабилиитирани преподаватели, определена от Програмния съвет съгласувано със Съвета на департамента и се утвърждава от Факултетния съвет. Конспектът се публикува в Интегрираната информационна система и в MOODLE НБУ не по-късно от три месеца преди изпита.

б) Държавен изпитен тест:

- Тестът съдържа равен брой въпроси от всички курсове към програмата;
- Въпросите и скалата за оценяване на теста се изработват от комисия от трима хабилиитирани преподаватели, определена от Програмния съвет съгласувано със Съвета на департамента, с методическото ръководство на Центъра за оценяване на НБУ и се утвърждават от Ректора;
- Примерни тестове за Държавен изпитен тест се публикуват в Интегрираната информационна система и в MOODLE НБУ не по-късно от три месеца преди изпита.

2. **Писменият и устен държавен изпит** се провежда в две части:

- Писмената част е върху конспект или под формата на изпитен тест, съгласно изискванията за Писмен държавен изпит;
- Устната част е върху конспекта за държавен изпит или изпитния тест по процедура, утвърдена от съответния Програмен съвет.

3. **Практическият държавен изпит** включва изпълнение на авторска творба, авторски спектакъл, участие в спектакъл/концерт, авторска изложба или авторски филм и се записва на диск. За отделни програми практическият изпит може да включва и писмена част. Предложението за вида практически изпит се изготвя от комисия от трима хабилиитирани преподаватели, определена от Програмния съвет, приема се от Съвета и се утвърждава от Факултетния съвет.

Чл. 4. Процедура за дипломиране с държавен изпит:

1. По предложение на деканите на БФ, МФ и ЦДЕО, през м. ноември Ректорът на НБУ утвърждава Календар на държавните изпити, в който се определят месеците и примерните дати на две от сесиите. При необходимост департаментите могат да предложат провеждането на още две извънредни сесии.

2. Дипломантът подава заявление до Председателя на Програмния съвет за явяване на държавен изпит не по-късно от два месеца преди датата на изпита и получава уведомление от департамента за допускане до държавен изпит и препоръчителна дата на явяване най-късно един месец от подаването на заявлението.
3. Председателят на Програмния съвет предлага на Програмния съвет Комисия за държавен изпит в състав от трима членове, поне двама от които са щатни хабилитирани преподаватели в НБУ.
4. Програмният съвет предлага за назначение от Декана на факултета Комисия за държавен изпит и списък на дипломантите, допуснати до изпит.
5. Деканът на факултета назначава Комисията, насрочва държавния изпит и утвърждава списъка на допуснатите до защита дипломанти.
6. Писменият държавен изпит има продължителност четири часа, а писменият и устен изпит - пет часа.
7. Всяка писмена работа се проверява от двама членове на комисията, независимо един от друг, по ред, определен от председателя на комисията. Резултатите от проверката на писмените работи се обявяват до 10 дни след датата на изпита.
8. Оценките, поставени от комисията за държавен изпит, не подлежат на преразглеждане.
9. Студент, който желае да промени оценката си от държавния изпит, в едномесечен срок от приключване на изпита подава молба до декана на съответния факултет и се явява на общо основание на следващата сесия.
10. Материалите от държавния изпит се съхраняват в департамента в срок от 1 година от датата на провеждане на изпита.

III. Дипломиране в държавно регулираните специалности

Чл. 5. (1) Държавният изпит в специалност „Право“ има три отделни части:

- Държавен изпит по гражданско-правни науки – писмен и устен;
- Държавен изпит по публично-правни науки – писмен и устен;
- Държавен изпит по наказателно-правни науки – писмен и устен.

(2) Писмените държавни изпити са анонимни, състоят от решаване на казус с продължителност от 4 астрономически часа и се оценяват с „издържал“ или „неиздържал“.

(3) Устните държавни изпити се полагат по единен държавен конспект, утвърден от Министъра на Образованието, младежта и науката и Министъра на правосъдието на следващият ден след обявяването на резултатите от писмения изпит.

(4) Всеки държавен изпит се полага пред Държавна изпитна комисия, която включва: двама хабилитирани преподаватели от съответната област и един представител на практиката, който е съдия от ВКС, ВАС, ВАП или служител на Министерството на правосъдието. Ректорът на НБУ назначава Държавна изпитна комисия по предложение на Съвета на департамент Право.

(5) Студентите се допускат до държавен изпит по процедура, приета от Съвета на департамент Право и утвърдена от Декана на Магистърски факултет.

Чл. 6. (1) Държавният изпит в специалност „Архитектура“ има три отделни части:

1. Държавен теоретико-практически изпит – клаузура - архитектурна разработка/проект, изпълнен в рамките на 10 учебни часа.
2. Дипломна работа - разработва се в 12-ти семестър и представлява архитектурен проект с проучване по зададена тема.
3. Публична защита на дипломната работа.

(2) Частите на държавния изпит се оценяват отделно от Държавна изпитна комисия.

(3) Назначаването на Държавната изпитна комисия и допускането на студентите до Държавен изпит става по реда на чл. 4, точки 1, 2, 3, 4 и 5.

IV. Дипломиране с minor-програма – втора специалност

Чл. 7. Общи положения:

1. Дипломирането в minor-програма – втора специалност става след покриване на всички кредити по програмната схема и след практически държавен изпит.
2. Minor-програма – втора специалност се вписва като втора специалност в дипломата за образователно квалификационната степен бакалавър на основната програма или, ако студентът е изразил изрично желание в заявлението за дипломиране, му се издава Свидетелство за професионална квалификация, което се издава от ФДЕПО на НБУ.
3. Студентите от програми „Право“ и „Архитектура“, които успешно завършат minor-програми – втора специалност, получават Свидетелство за професионална квалификация, което се издава от ФДЕПО на НБУ.
4. Ако студент не е взел всичките си изпити от minor-програмата, при подаване на заявлението за издаване на диплома по major-програмата, той може да поиска взетите курсове от minor-програмата да бъдат вписани в дипломата му, без да получава втора специалност.

Чл. 8. Процедура за дипломиране:

1. Деканът на съответния факултет издава заповед за провеждане на практически държавен изпит за студентите, които са покрили всички кредити в minor-програмата, като определя членове на комисията - трима от преподавателите в minor-програмата.
2. Протоколът от държавния изпит се предава в отдел „Студенти“ и оценката се въвежда в информационната система.